

Novetats de l'ex-Banesto

El fets van confirmant les suposicions publicades per Fabià Estapé: "Ara ens diuen el que sempre havíem sospitat"; 300 milions de pessetes i Conde.

Sembla que les coses tornen a marxar. Aquests últims dies els ambients financers de la capital d'Espanya han rebut amb satisfacció indissimulada la notícia de l'arribada de l'ex-conseller del Banesto, el cubà nacionalitzat nord-americà Roberto Mendoza, antic home fort de J. P. Morgan i lligat a les darreres maniobres de Mario Conde y Conde, autor d'aquella novel·la infecta que es titula *El Sistema*, i de la qual ja he parlat als lectors d'EL TEMPS. Aquest Conde y Conde cercava—inútilment, com va poder veure— el suport d'aquest banc tan important dels Estats Units per tapar els forats oberts gràcies a la seva desastrosa gestió.

El senyor Mendoza, que ens sembla—també— un home amb unes galtes de ciment armat, ha manifestat que fou enganyat per l'ex-president de Banesto. Ens diu el senyor Mendoza que els estats bancaris que li varen presentar no eren correctes i que tenien per finalitat de dissimular la situació i d'aconseguir l'ajut financer de J. P. Morgan. Vull dir avui que en aquells moments del mes de desembre de 1993, que varen culminar amb la inter-

Mario Conde. Falten explicacions.

venció del Banc d'Espanya i la destitució de tot el consell d'administració, el dia dels Sants Innocents, les giragonses del senyor Mendoza i de la "senyoreta" Violy

Harper em semblaren més escaients a una sarsuela de Carlos Arniches que no pas a plantejaments financers seriosos d'un país modern a les acaballes del segle XX. Certament les posicions adoptades pel senyor Roberto Mendoza no semblen gaire convincents: substitueixen la qüestió, sempre empenyadora, d'esbrinar la destinació final dels quantiosos recursos emprats en "l'assessorament" tècnic de Mendoza-Harper. Quan tindrem, llavors, una narració fidedigna del darrer viatge de Mario Conde?

Mentrestant, hom continua cercant la veritat de la destinació final dels 300 milions de pessetes, en una bossa d'esports i en bitllets 10.000 del Banc d'Espanya. Ja saben que un bon dia es van atrevir a carregar els neulers a l'ex-president del govern, Adolfo Suárez, i que aquest es va presentar voluntàriament al magistrat García Castellón amb el propòsit de desmentir la calúmnia. Ara ens diuen el que sempre havíem sospitat: que el secretari particular de Mario Conde, Apolino, va fer arribar la bossa d'esports a mans de... Mario Conde. **Fabià Estapé**

T. de B. és un de tants

El gest polític de l'ex-diputat convergent Josep Maria Tria de Bes és comparat per Víctor Alba amb el transfuguisme al règim franquista.

Josep Maria Trias de Bes, diputat que ho era de CiU i vice-president del Congrés de Madrid, s'ha donat de baixa de CDC i ara es deixa estimar pel PP "català".

No és el primer polític català que, quan les coses es tornen serioses, es descobreix més de dretes que no pas catalanista i fa figa. La llista és llarga.

El 21 de desembre de 1938 el general Franco va establir una *Comisión sobre la ilegitimidad de poderes actuantes el 18 de julio de 1936*. Entre els seus membres, gairebé tots catedràtics, hi havia un ca-

talà: José María Trias de Bes, catedràtic de dret internacional de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona. Havia estat també diputat a Corts, concretament per la Lliga.

No cal parlar de l'Eugeni (perdó, Eugenio) d'Ors, que ja no es feia dir Xènius, i que al 1937 jurà fidelitat als principis de la Falange, vestit, com digué Ignacio Agustí (un altre lligaire passat al franquisme) de "chófer de casa de postín". El feren director de l'*Instituto de España* i director de *Bellas Artes*.

Un altre que s'encomanà la "transfugui-

tis" fou Joan Estelrich, mallorquí de Barcelona, que havia dirigit amb encert la Fundació Bernat Metge, patrocinada per Cambó. Acabada la guerra civil, li donaren alguns càrrecs menors de figuració i de consolidació.

Un altre lligaire fou Ferran Valls i Taiberner. Havia estat perseguit per la dictadura de Primo de Rivera. Fou diputat de la Lliga a les Corts constituents. Burgos l'envià a Amèrica Llatina a fer propaganda franquista. De tornada a Barcelona, acabada la guerra civil, publicà una sèrie d'articles a *La Vanguardia*, en què deia

que el catalanisme portava necessàriament a la revolució; els reuní en un volum de títol inequívoc, *Reafirmación espiritual de España*. Fou director, com ho havia estat abans de la guerra, de l'Arxiu de la Corona d'Aragó.

No oblidéssim pas Josep Bertran i Músitu, fundador de la Lliga, sots-secretari amb Cambó a Madrid, i que des del sud de França organitzà els serveis d'espionatge de Franco, en els quals serví Josep

Pla, que escrigué una *Historia de la segunda República española* (més que amb ploma, amb unes tisores que destrossaren la col·lecció del *Diario de Sesiones de las Cortes* que tenia l'Ateneu Barcelonès), llibre que no figura en les seves obres completes (incompletes, doncs).

Cap dels lligaires que es passaren al franquisme no fou ministre ni res d'important. Els governs de Franco només tenien un ministre català que no era ni carn

ni peix (fora del canceller de les glòries estraperlistes). Als Estats Units, quan començà la integració dels negres, moltes empreses contractaven un negre per quedar bé; en deien el *token*, el símbol. Els lligaires trànsfugues, ni això. Potser cap no havia llegit el *romancero* on es diu que *el traidor no es menester siendo la traición pasada*. Però, pel que veiem, sembla que encara avui és una lliçó difícil d'aprendre.

Víctor Alba

Ucraïna, ni ací ni allà

Amb un president de la 'nomenklatura', i un dels nivells de vida més baixos d'Europa, els ucraïnesos encara no en saben res, ni de democràcia ni de mercat.

"**T**enim un veí imperialista i amenaçador, però hi hem de conviure. Quina altra cosa podem fer?" Això, no s'estava de dir-ho fa poques setmanes l'ex-president d'Ucraïna, Leonid Kràvtxuk, l'home que amb Ieltsin va signar el certificat de defunció de la Unió Soviètica. El comentari es referia, és clar, a les pressions russes per a recuperar Crimea, quedar-se la flota de la Mar Negra i reintegrar Ucraïna a l'òrbita de la mare russa. Però el "quina altra cosa podem fer?" de Kràvtxuk venia ser un acte de pública resignació que podia arribar a exculpar fins i tot les concessions internes i externes que ha hagut de fer l'actual president Leonid Kutxma.

Cridat i elegit per desfer l'obra de Kràvtxuk (nacionalisme ucraïnès antirús, la flota de la Mar Negra, estancament econòmic) Kutxma s'ha trobat abocat, després d'un any de president, a haver de pagar els mateixos preus als quals Kràvtxuk es resistia: Rússia s'ha quedat el 81% de la flota de la Mar Negra i les principals bases militars i Ucraïna ha hagut de pactar la reforma econòmica amb el Fons Monetari Internacional. Kutxma pretén que, al més aviat possible, el salari mitjà dels ucraïnesos deixi de ser de 1.500 pessetes el mes —més baix fins i tot que no el d'Albània.

Però resulta que els qui van ajudar Kutxma a arribar al po-

der l'acusen ara de mesures antipopulars i se li posen en contra. Ell, director de la fàbrica nacional de míssils, va arribar al poder amb la confiança de la *nomenklatura* "supervivent" i els vots dels partits comunista, socialista i agrari, representatius de la base social de l'antic règim soviètic. El pacte amb l'FMI ja li va bé, a la *nomenklatura*, tot i el tancament de fàbriques no rendibles, l'atur i la misèria. Més misèria, almenys a curt termini. I això és el que no estan disposats a tolerar a Kutxma els comunistes que, a més de defensors de la seva base social subproletària, han començat a enlairar amb força la bandera d'un neonacionalisme pro-soviètic

(pro-rus) semblant al nacional-bolxevisme que a Moscou fan servir la gent de Jirinovski o del PC.

Al Parlament els comunistes van barrar el pas al programa de reformes i Kutxma hi va respondre convocant un referèndum de dissolució dels soviets. Però finalment, el plebiscit, que havia de ser el 28 de juny, ha estat desconvocat. Vista la possibilitat d'una crisi semblant a la que va tenir Ieltsin l'octubre del 1993, Kutxma ha optat per pactar una treva segons la qual durant un any el president no podrà dissoldre el Soviet Suprem ni el Soviet Suprem podrà destituir el president. Un pacte constitucional que, si més no en l'aspecte formal, resol de manera

civilitzada l'enfrontament de poders, a l'espera de redactar la nova constitució. La confrontació social, que hauria de generar les privatitzacions, el mercat lliure, els acomiadaments i el campí-qui-pugui, ha estat simplement ajornada.

El conflicte entre executiu i legislatiu, Kutxma i els comunistes, no deixa de ser una baralla de família, o almenys entre vells coneguts, a l'hora de repartir-se els papers de la tragicomèdia i/o les porcions del pastís. La baralla entre vells nomenklaturistes amb vocació burgesa i buròcrates-ideòlegs defensors del seu escó privilegiat, els demòcrates ucraïnesos se la miren com uns convidats de pedra. A

Port de Sebastopol a Ucraïna. Rússia vol la Mar Negra.